

підприємства просто не можуть ефективно працювати, а тим паче оновлювати технічно-машинне устаткування для підвищення ефективності промисловості.

Висновки. На сучасному стані економічного розвитку нашої держави лізинг є одним з найперспективніших фінансових інструментів. Лізингові інвестиції являються ефективною альтернативою банківським кредитам, оскільки є набагато доступнішими для підприємств. Також лізингоодержувачі

мають можливість викупу техніки по завершенні лізингового договору. Для багатьох підприємств це є єдиним варіантом для оновлення технічної бази, відповідно до цього лізинг дає можливість впровадження інновацій на підприємстві. Оцінюючи постіндустріальний розвиток нашого виробництва і його застарілі механізми, такий тип фінансування може значно покращити загальний стан розвитку підприємств.

Література

1. Корсун А. С. Етапи формування лізингових відносин та концепції їх походження // Формування ринкових відносин в Україні. - 2015. - № 6. - С. 145 -149.
2. Барташук К. А. Фінансовий лізинг як джерело фінансування розвитку підприємств України// Економіка та держава. – 2015. - №3. –С. 142-147.
3. Григоренко Є. Лізинг як перспективний вид діяльності // Ринок цінних паперів України. – 2002. - № 1-2. – С.29-35.
4. Затвора Т. М. Проблеми та перспективи розвитку ринку лізингових послуг в Україні // Економіка і регіон. – 2015. – №3(52). – С. 8-13.

УДК 336.226.

ЗМІСТ ФІСКАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПДВ ТА МЕТОДИ ЙОГО ОЦІНЮВАННЯ

Білецька Н.В., Асауленко А.В., Дависвич Б.В.

Вінницький інститут конструювання одягу і підприємництва

Податок на додану вартість входить до складу систем оподаткування в більшості країн світу. У Франції цей податок був введений уперше у 1958 р., нині він є у 135 країнах світу. З розвинених країн податок на додану вартість відсутній у США, замість нього в країні діє податок з продажу із ставкою від 2 % до 11 %. Починаючи з періодів стабілізації грошового сектору України, коли була введена діюча нині грошова одиниця, податок на додану вартість був ризиковим фактором наповнення Державного бюджету України. Становлення податку на додану вартість в Україні відбувалось протягом тривалих строків [1, с. 264–272]:

– застосування кредитного методу (розрахунок платежів з податку в бюджет як різниці між сумою ПДВ, отриманого від покупця, і сумою ПДВ, сплаченого постачальникам матеріальних ресурсів, спрямованих на здійснення виробничо-господарської діяльності) на основі чого спостерігалась тенденція до наближення методики обчислення і способів справляння ПДВ до найбільш розвинутих країн;

– тенденція до зменшення податкового навантаження: скорочення кількості платників податку, зниження ставки ПДВ з 28 % до 20 %, запровадження механізму відшкодування податку з бюджету;

– приведення механізму розрахунку податкових зобов'язань до єдиних стандартів для всіх видів діяльності;

– розширення кола пільгових видів діяльності, що призвело до зростання нерівномірності в оподаткуванні різних підприємств.

Недосконалість податку на додану вартість в Україні створює значні проблеми для системи державних фінансів. Це пов'язано з тим, що такі переваги податку як: висока фіскальна ефективність, властивість регулювати ціни, стримувати кризу надвиробництва і витіснити з ринку неефективних виробників, наявність вбудованого механізму взаємного порівняння розміру податку його платниками, гармонізація торгівлі із іншими країнами не в повній мірі перекривають негативні аспекти ПДВ. Тобто він належить до проблемних податків, оскільки: відноситься

до податків на кінцеве споживання і повинен сплачуватись населенням і бюджетною сферою, маючи високу ставку та діючи під впливом значних темпів інфляції податок на додану вартість може виступати фактором, що стримує розвиток національної економіки; крім того, за умов зростання купівельної спроможності населення під тиском податку можуть розвиватись інфляційні процеси; існують можливості для ухилення від сплати податку та зловживання податковим механізмом його повернення за рахунок різних схем і фіктивних угод купівлі продажу товарів; ПДВ належить до регресивних податків на товари і послуги широкого вжитку, що є тягарем для незаможних покупців[2, с. 32–44]:.

Метод оцінки фіскального потенціалу ПДВ на основі регресійного аналізу передбачає використання інформації про сукупні доходи суб'єктів господарювання і певного набору змінних, які впливають на формування фіскального потенціалу ПДВ і прямо не впливають на його зміну. До цих факторів можна віднести дані щодо стану податкової бази, обсяги виробництва товарів і послуг, обсяги продажу товарів і послуг споживачам, вартість основних фондів, задіяних у виробництві товарів і послуг тощо). Одним з можливих недоліків регресійного методу, на нашу думку, є складність проведення розрахунків та інтерпретування отриманих результатів, існує ймовірність значного коливання отриманих параметрів фіскального потенціалу ПДВ через використовуваний набір економічних факторів. Крім того, розмір вибірки для побудови цінного для практичного застосування рівняння регресії повинен бути значним, оскільки результати регресійного аналізу матимуть точніші результати за умови охоплення всієї сукупності податкової бази, що бере участь в оцінці фіскального потенціалу податку на додану вартість.

Непрямі методи розрахунку фіскального потенціалу податку на додану вартість базуються на тому, що всі платежі ПДВ в кінцевому випадку виплачуються з доходів платників цього податку, і відповідно, податковою базою території є сукупний регіональний дохід, незалежно від етапу, на якому стягується податок на додану вартість.

Наявні підходи до оцінки фіскального потенціалу ПДВ вказують на відсутність методів, з використанням яких можна визначити фіскальний потенціал ПДВ, сформований за рахунок фізичних осіб, тобто безпосередніх споживачів товарів, робіт чи послуг від юридичних осіб та приватних підприємців. Специфіка податку на додану вартість вимагає його сплати у процесі придбання товарів громадянами, а тому за рахунок цього також формується елемент фіскального потенціалу ПДВ. Можна запропонувати декілька підходів до визначення фіскального потенціалу ПДВ за рахунок його сплати фізичними особами[3, с. 6–11]:.

Таким чином, в результаті дослідження сутності поняття «фіскальний потенціал ПДВ» встановлено, що в науковій літературі звертається увага на всебічне його вивчення. При цьому різні автори класифікують фіскальний потенціал за наступними ознаками: з позиції податкових зобов'язань державних органів на різних рівнях; з позиції загального фіскального потенціалу ПДВ на певній території; з позиції доходів, витрат та джерел формування фіскального потенціалу.

Фіскальний потенціал ПДВ є невід'ємною вагомою складовою частиною фінансового потенціалу країни. Під фіскальним потенціалом слід розуміти максимально можливу величину податкових ресурсів території, які можна мобілізувати та ефективно використати для збільшення доходів бюджету з метою подальшого їх спрямування на соціально-економічний розвиток регіону. В свою чергу фіскальний потенціал ПДВ – це максимально можлива сума надходжень ПДВ за певний період часу, яка може бути мобілізована, а також сума невикористаних можливостей щодо оподаткування податком на додану вартість. Ефективне та якісне використання фіскального потенціалу ПДВ є одним із ключових факторів соціально-економічного зростання територій. Однак, максимальний обсяг збору податку на додану вартість на певній території, не повинен негативно впливати на діяльність підприємств, їхню взаємодію із контролюючими органами та розвиток економіки регіону в цілому.

Висновки. Існуючі методи оцінки фіскального потенціалу податку на додану вартість пропонується розширити на основі

методу дослідження витрат фізичних осіб на придбання товарів чи послуг. Сутність методу полягає у визначенні фіскального потенціалу ПДВ, сформованого за рахунок фізичних осіб, тобто безпосередніх споживачів товарів, робіт чи послуг від

юридичних осіб та приватних підприємців. Зазначені категорії споживачів, сплачуючи за товари і послуги, сплачують також і ПДВ. Розрахунок суми ПДВ із можливих сум витрачання коштів населенням вказує на фіскальний потенціал ПДВ.

Література

1. Аронов А. В. Налоговая политика и налоговое администрирование : учеб. пособие / А. В. Аронов, В. А. Кашин. – М.: Экономистъ, 2013. – 296 с.
2. Горський І. В. Податковий потенціал у механізмі міжбюджетних відносин / І. В. Горський // Фінанси. – 2009. – № 6. – С. 27–34.
3. Кулик П. Л. Особливості відшкодування ПДВ у різних видах товарно-грошових операцій / П. Л. Кулик // Науковий вісник НУ ДПС України. – 2014. – № 2 (45). – С. 113–117.

УДК 336.22:631

ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕХАНІЗМУ МАЙНОВОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Рой Є.В., Головенко Т.І., Цирульнік О.О.

Вінницький інститут конструювання одягу і підприємництва

Проблема побудови ефективної податкової системи – одна з найактуальніших під час виходу країни з фінансової кризи. Створення законодавчої бази у сфері оподаткування має відображати традиції існуючої податкової системи та відповідати світовим тенденціям розвитку податкових систем, а податкова політика держави має бути спрямована на побудову збалансованого співвідношення фіскальної і стимулювальної функцій податків.

Стратегією інтеграції України до Європейського Союзу одним із пріоритетних завдань визначено адаптацію законодавства України до європейської спільноти [2], яка полягає у зближенні з сучасною європейською системою права, і прийняття Податкового кодексу України [1] є важливим кроком у цьому напрямі. З прийняттям кодексу суттєвих змін зазнало оподаткування майна.

Згідно розділу 12 ст.265 ПКУ податок на майно складається з:

- податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;
- транспортного податку;
- плати за землю.

Платниками податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки є фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості.

Ставки податку для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що

перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, залежно від місця розташування (зональності) та типів таких об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує три відсотки розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування.

Для визначення порядку обчислення суми податку на майно необхідно звернутися до змін до Податкового кодексу України, а саме до пп.226.7 ст.226 розділу 12.

Обчислення суми податку з об'єкта/об'єктів житлової нерухомості, які перебувають у власності фізичних осіб, здійснюється контролюючим органом за місцем податкової адреси (місцем реєстрації) власника такої нерухомості у такому порядку:

а) за наявності у власності платника податку одного об'єкта житлової нерухомості, в тому числі його частки, податок обчислюється, виходячи з бази оподаткування, зменшеної відповідно до підпунктів "а" або "б" підпункту 266.4.1 пункту 266.4 цієї статті ПКУ, та відповідної ставки податку;

б) за наявності у власності платника податку більше одного об'єкта житлової нерухомості одного типу, в тому числі їх